Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	21C/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6124227717
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Stanislava Nosková
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2024:6124227717.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, sudkyňou JUDr. Stanislavou Noskovou, v právnej veci žalobcu: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX D. E., právne zast. Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Rosina, s.r.o., so sídlom Kukučínova 20, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 246 731, proti žalovanej SR – Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, IČO: 00 166 481, zast. Okresná prokuratúra Banská Bystrica, so sídlom Partizánska cesta 1, 975 63 Banská Bystrica, IČO: 00 166 456, o zaplatenie 35.000,- Eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 30.600,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 30.600,- Eur od 08. 08. 2023 do zaplatenia a nahradiť mu náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 606,54 Eur, to všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobcovi trovy konania v časti o náhradu nemajetkovej ujmy z prisúdenej sumy v rozsahu 100 %, a to do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky trov konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenou konajúcemu súdu dňa 14.02.2024 domáhal náhrady škody vo výške 35.000,- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala byť spôsobená nezákonným uznesením o vznesení obvinenia žalobcovi, vydaným MV SR, PPZ, Národná kriminálna agentúra, odbor Stred pod ČVS: F./G. zo dňa 21.04.2020, uznesením o vzatí do väzby sp.zn. 0Tp/80/2020 zo dňa 24.04.2020, podaním obžaloby pod sp.zn. XXX XX/XX/XXXX zo dňa 19.10.2020 a následným právoplatným oslobodením žalobcu spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš pod sp.zn. 10T/77/2020 zo dňa 21.02.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici pod sp.zn. 3To/54/2022 zo dňa 08.03.2023.

2. Žalovaná navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

3. Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 35.000,- Eur žalobca odôvodnil tak, že predmetná suma pozostáva zo sumy 1.000,- Eur za každý mesiac trvania väzby, t.j. 17 mesiacov trvania väzby x 1.000,- Eur = 17.000,- Eur, a to titulom rozhodnutia o väzbe v trvaní odo dňa 22.04.2020 do 22.09.2021 t.j. do vydania uznesenia o prepustení z väzby, podaním zo dňa 17.06.2024 zmenil na 2.000,- Eur za každý mesiac väzby. Ďalej predmetná suma pozostáva zo 620,- Eur za každý mesiac trvania trestného stíhania, t.j. takmer 18 mesiacov x 620,- Eur = 11.160,- Eur, podaním zo dňa 17.06.2024 zmenil na 500,- Eur za každý mesiac trvania trestného stíhania a to titulom nezákonného rozhodnutia

– uznesenia o vznesení obvinenia za obdobie trestného stíhania od 21.04.2020 do 08.03.2023, t.j. do vydania uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici o zamietnutí odvolania krajského prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 10T/77/2020, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že spáchal skutok, ktorý mu bol kladený za vinu. Pred začatím trestného stíhania a vzatím do väzby žalobca prevádzkoval záložňu. Žalobca na margo odôvodnenia uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie uviedol, že jeho vzatie do väzby malo na jeho osobu mimoriadne negatívne dopady. Traumatizujúcou skúsenosťou s orgánmi činnými v tejto veci bolo samotné zadržanie žalobcu, ktoré sa odohralo nenáležitým a nevhodným spôsobom, pred zrakmi verejnosti a svojich známych pred svojím domom počas odchodu do práce. Vzhľadom na uvedené okolnosti počet ľudí, ktorí tento incident videli a dokázali si stotožniť osobu so žalobcom predstavovali zásah do práv žalobcu nielen v čase zákroku, ale aj dlho po ňom. Policajnú krutosť vnímal v spôsobe komunikácie policajtov, videoreportáž z tohto zásahu bola odvysielaná v KRIMI TV JOJ v dôsledku čoho sa o jeho zadržaní dozvedelo nielen blízke okolie. Následne bol umiestnený do kolúznej väzby, nemohol telefonovať blízkym, musel znášať nedôstojné hygienické a osobné podmienky, v čase výkonu väzby mal jeho 20-ročný syn autonehodu a žalobca sa dlho nevedel dozvedieť o jeho zdravotnom stave. Umiestnený bol do ÚVTOS v Žiline, cely boli špinavé, zapáchajúce a malé, matrace boli staré a vyležané, radiátor v zime nekúril a na oknách chýbalo funkčné tesnenie, v lete bolo zasa v miestnosti neznesiteľne teplo, nárok na sprchu mal 2x do týždňa, vychádzky boli na hodinu denne, šikanózne a ponižujúce praktiky nepoužívali len policajti, ale aj príslušníci ZVJS. Prvé 3 týždne strávil žalobca sám z dôvodu karantény, nevedel spať, neustále premýšľal. Do toho času vždy pracoval fyzicky a zatvorenie v malej miestnosti bez práce či možnosti fyzickej aktivity malo na neho výrazne negatívny vplyv. Pocit bezmocnosti bol umocnený skutočnosťou, že žalobca je čiastočný invalid, trpí ankylozujúcou spondylitídou, tzv. Bechterovou chorobou, t.j. chronické zápalové reumatické ochorenie, ktoré postihuje prevažne panvu, chrbticu a hrudný kôš, toto ochorenie nemožno liečiť, len zmierňovať jeho príznaky, vyžaduje si pravidelné podávanie biologickej liečby injekciou. Lekár vo väznici túto liečbu bez zdravotnej dokumentácie nevedel zabezpečiť a preto prvú dávku dostal až 27.08.2020, po viac ako 4 mesiacoch od vzatia do väzby napriek tomu, že tieto injekcie si mal podávať každý mesiac. Dovtedy trpel rozsiahlymi bolesťami. Žalobca po celý čas pociťoval strach nielen o seba, ale aj o svojich blízkych, pretože v tom čase vrcholilo obdobie pandémie a nemal o ich zdravotnom stave žiadne správy. Žalobca po celý čas trestného konania spolupracoval s OČTK a so súdmi. K čiastočnej úľave prišlo u žalobcu po prepustení z väzby. Väzba mala negatívny dopad nielen na psychický stav žalobcu, ale aj na jeho finančnú situáciu, prevádzkoval záložňu a asi mesiac pred zadržaním v nej zamestnal na čiastočný úväzok jednu zamestnankyňu, ktorá však nebola dostatočne zaučená a nezvládla túto prácu samostatne bez toho, aby bola niekým vedená. Žalobca bol nútený ku koncu roka 2021 prevádzku záložne ukončiť. Jediný príjem, ktorý mu zostal bol čiastočný invalidný dôchodok vo výške 150,- Eur, jeho výdavky však boli mnohonásobne vyššie, výživné na deti bolo 400,- Eur mesačne, pravidelné platby za byt a služby s tým súvisiace, nájomné za záložňu a služby s tým súvisiace, poistky, úvery. Po finančnej stránke bol nútený obrátiť sa na rodičov, blízku rodinu a priateľku. Po prepustení z väzby vnímal, že sa mu začali vyhýbať ľudia, s ktorými sa dosiaľ poznal, ochladli susedské vzťahy. Napriek jeho vzdelaniu bol po prepustení z väzby nútený zamestnať sa ako lesný robotník v Nemecku. Následky väzby a trestného stíhania sa prejavili aj v psychickom zdraví žalobcu, po prepustení mal neustály dojem, že je sledovaný, že na neho kedykoľvek vyskáču kukláči, resp. že bude opäť zadržaný, obvinený a stíhaný za skutok, s ktorým nemá žiadnu spojitosť, paranoidné pocity pretrvávajú dodnes a sú výraznejšie keď počuje policajnú sirénu, vidí policajné auto či samotných policajtov. Pred trestným stíhaním sa venoval filatelistike, notafílii a numizmatike, cyklistike. V súčasnosti u neho pretrvávajú pocity apatie vo vzťahu k akejkoľvek záujmovej činnosti. Má problémy so spánkom, pravidelne sa budí s dojmom, že sa nachádza vo väzbe. Po prepustení z väzby bol žalobca obmedzený procesnými úkonmi a nariadeným dohľadom mediačného a probačného úradníka a to až do právoplatného oslobodenia spod obžaloby a napriek tomu, že pracoval v Nemecku, plnil si všetky uložené povinnosti, hlásil svoj pobyt, zamestnávateľa, dostavoval sa na súd. Žalobca počas väzby, ale aj po prepustení a aj v súčasnosti nie je schopný plnohodnotne vnímať bežné radosti zo života a blízkych osôb. Napriek tomu, že nebol odsúdený, je považovaný za kriminálnika a nežiadúcu osobu.

4. Žalovaná vo svojich vyjadreniach v predmetnom súdnom konaní namietala predovšetkým pasívnu vecnú legitimáciu, nesplnenie podmienok podľa § 6 zákona č. 514/2003 Z.z., nemajetkovú ujmu považovala za nedostatočne preukázanú, výšku náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcom považovala za neprimerane vysokú, pričom odkázala na komparáciu s úpravou poskytovania odškodnenia v intenciách iných právnych predpisov, a to konkrétne zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach

trestných činov a na rozhodovaciu prax. V zmysle záverov žalovanej výška náhrady nemajetkovej ujmy by nemala presiahnuť výšku odškodnenia obete násilného trestného činu, čím poukazuje na limity vyplývajúce z ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2013 Z.z. K nemajetkovej ujme uplatnenej žalobcom uviedla, že všetky skutočnosti, ktorými žalobca odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy sú len v rovine žalobcových subjektívnych tvrdení, ktoré nie sú podložené objektívnym dôkazom. Žalovaná má za to, že medzi žalobcom označenými rozhodnutiami a nemajetkovou ujmou, ktorá mu mala podľa jeho vyjadrenia vzniknúť neexistuje priama príčinná súvislosť, resp. žalobca ju nepreukázal. Nemajetková ujma musí mať určitú intenzitu a musí znamenať zmenu v osobnom, profesionálnom a rodinnom živote poškodeného po nastaní skutočnosti, ktorá ju spôsobila, pričom dôležitým aspektom je vyhodnotenie závažnosti následkov, ktoré poškodenému vznikli v súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzhľadom na uvedené existujú pochybnosti o existencii, ale najmä o intenzite uvedených následkov, ktoré malo trestné stíhanie u žalobcu vyvolať, keď tento v žalobe neuvádza žiadne konkrétne skutočnosti. Jedným z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je aj príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou, ktorú musí žalobca v konaní preukázať. Vzťah príčinnej súvislosti musí byť preukázaný medzi konkrétnym nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou. Žalovaná považuje uplatňovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú a to v porovnaní s právnou úpravou odškodňovaní obetí trestných činov a so zákonnými limitmi náhrady nemajetkovej ujmy. Žalovaná taktiež poukázala na to, že žalobca nekonkretizuje a nerozlišuje v akej výške si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy z titulu uznesenia o vznesení obvinenia a v akej výške z titulu rozhodnutia o väzbe. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi, keby výška priznanej náhrady presahovala možné vyplatenie odškodnenia za spôsobenú morálnu škodu, napríklad obetí trestného činu znásilnenia, sexuálneho násilia alebo sexuálneho zneužívania. Ohľadne príslušenstva pohľadávky žalovaná uviedla, že predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má iba formálny charakter zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. a je vylúčené aby si žalobca uplatnil náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody

5. Súd vykonal dokazovanie stranami navrhnutými dôkazmi a z vykonaného dokazovania bol zistený nasledovný, skutkový stav:

6. Uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, prezídium policajného zboru, národná kriminálna agentúra pod EVS: F./G. zo doa 21.04.2020 bolo zaeaté trestné stíhanie a súeasne vznesené obvinenie za obzváš? závažný zloein vydierania formou spolupáchate3stva a ako organizátora v zmysle § 20, §21 ods. 1 písm. a), § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c), ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. h) a § 140 písm. b) a za zloein porušovania domovej slobody pod3a § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a, písm. d), ods. 3 písm. a) Tr.zák., s poukazom na § 138 písm. e), § 139 ods. 1 písm. h) a § 140 písm. b) Tr.zák., lebo na podklade doposia3 zistených skutoeností je dostatoene odôvodnený záver, že obvinený ako organizátor a spolupáchate3 s obvineným H. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. X, okr. Ve3ký Krtíš postupnými eiastkovými útokmi v období od decembra 2017 do 14.02.2019 na bližšie nešpecifikovanom mieste vo Ve3kom Krtíši zosnoval a riadil útoky na verejného einite3a - súdneho exekútora a navádzal na spáchanie trestného einu iné osoby, aby po hrozbou násilia alebo inej ?ažkej ujmy na majetku nútili verejného einite3a súdnu - exekútorku JUDr. Iveta Tóthovú so sídlom vo Ve3kom Krtíši, Nemocniená 750/14, aby upustila od výkonu exekúcie voei obvinenému v exekuenej veci vedenej pod eíslo EX 189/2016 a eíslo EX 190/2016 o vymoženie poh3adávky na dlžnej sume výživného na maloleté die?a, s ktorou od poeiatku povinný obvinený nesúhlasil, aj s výkonom exekúcie formou zablokovania bankového úetu a zablokovania osobného motorového vozidla a žiadal zastavenie exekúcie a odblokovanie bankového úetu, po tom ako súdna exekútorka odmietla túto jeho žiados?, obvinený ju dôrazne upozornil, aby z toho nemala problémy, ktoré nešpecifikoval, kde následne doa 27.12.2017 prostredníctvom poštovej dorueovacej služby na pošte vo Ve3kom Krtíši bola odoslaná zásielka do poštovej schránky adresovanej súdnej exekútorke JUDr. Ivete Tóthovej rueným písmom napísaná poh3adnica s textom „...Tvoj milenec máš zlato krásnu chatu na Koprovnici zelenú krajšia by bola eerveno-žltá eo ty nato láska moja “, ktorá jej bola aj doa 28.12.2017 vo Ve3kom Krtíši dorueená na adresu exekútorského úradu, následne doa 27.11.2018 bola naplnená reálna hrozba zo zaslanej poh3adnice, kedy sa obvinený po predchádzajúcich vedomostiach o užívaní rodinnej chaty súdnou exekútorkou po predchádzajúcom nahováraní K. D. z Ve3kého Krtíša, ktorý to odmietol a následne po nahovorení H. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. X, okr. Ve3ký Krtíš sa s týmto odobral na osobnom motorovom vozidle zn. Peugeot 206, evidenené eíslo D. XXXXX majite3a H. E. doa 27.11.2018 v noených hodinách okolo 2:00 hod do katastra obce Dolné Strháre do lokality zvanej Koprovnica, kde po

príchode na miesto k rodinnej chate e. 201 poskytol spolupáchate3ovi H. E. kombinované kliešte a dal mu aj hor3avú látku typu PEPO, ktoré si B. C. doniesol v batohu, po prestrihnutí drôteného výpletu oplotenia kombinovanými klieš?ami vnikol H. E. na uzatvorený pozemok rodinnej chaty súdnej exekútorky súp. e. XXX nachádzajúcu sa v katastrálnom území L. C., v lokalite zv. E., LV e. XXX, ktorú sa pokúsil podpáli? pomocou hor3avej látky typu PEPO založením požiaru na parapete okna chaty tak, ako bol usmernený obvineným B. C., ktorý ho medzitým eakal na prístupovej ceste pri osobnom motorovom vozidle, následkom eoho došlo k úplnému prehoreniu rámu plastového okna až do interiéru a zadymeniu vonkajšej fasády a jej interiéru a len zhodou okolností (nedostatkom kyslíka a iniciátora) sa požiar ialej nerozšíril, kde poškodením oplotenia, okna, vonkajších a vnútorných stien chaty spôsobil škodu 628,70 Eur, ktorej hodnota pod3a súdnoznaleckého posudku predstavuje sumu 46.868,06 Eur, kde po tomto útoku došlo v nasledujúcich dooch zo strany súdnej exekútorky H. K. M. k odblokovaniu bankového úetu B. C. zo strachu pred ialším útokom, kde aj napriek týmto útokom nahovoril H. E. z I., aby pokraeoval v útoku na súdnu exekútorku, eím H. E. doa 14.02.2019 v ease okolo 17:00 hod vošiel do vchodu na Ul. nemocnienej e. p. XX vo Ve3kom Krtíši, kde na 2. poschodí podišiel k vchodovým dverám exekútorského úradu H. K. M. a prostredníctvom sekundového lepidla toto aplikoval v oblasti zámku, eím znefunkenil mechanizmus bezpeenostného zámku, eím výmenou bezpeenostného zámku spôsobil ialšiu škodu vo výške 120,- Eur, eím obvinený po dlhšiu dobu uskutoenil eiastkové útoky pre výkon verejného einite3a z pomsty za zavedenie exekueného konania a neochoty poškodenej upusti? od výkonu exekúcie iného nútil násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ?ažkej ujmy, aby nieeo konala, opomenula alebo trpela a to verejného einite3a, kde podpálením chaty s možným rozšírením sa požiaru by došlo k priamo hroziacej znaenej škode vo výške minimálne 46.868,06 Eur.

7. Okresný súd Veľký Krtíš uznesením sp. zn. 0Tp/80/2020 zo dňa 24.04.2020 rozhodol, že žalobcu berie do väzby. Väzba začína dňom 22.04.2020 o 7:35 hod a vykoná sa v ÚVV a ÚVTOS Žilina.

8. Žalobca dňa 14.07.2020 podal žiadosť o prepustenie z väzby, ktorá bola uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 0Tp/80/2020 zo dňa 05.08.2020 zamietnutá.

9. Obžalobou zo dňa 19.10.2020 podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici obžalobu na obvinených A. B. C. a H. E. pre obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b), písm. c), s poukazom na § 138 ods. 1 písm. b) Tr.zák., § 139 ods. 1 písm. h), § 140 písm. b), ods. 3 písm. b) Tr.zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr.zák., v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr.zák.

10. Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 10T/77/2020 zo dňa 09.11.2020 súd rozhodol, že obvineného ponecháva vo väzbe z dôvodov podľa §71 ods. 1 písm. b), c) Tr.por.

11. Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 10T/77/2020 zo dňa 11.08.2021 súd rozhodol, že obžalovaného ponecháva vo väzbe z dôvodov podľa §71 ods. 1 písm. c) Tr.por.

12. Uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 10T/77/2020 zo dňa 30.08.2021 súd prepustil obžalovaného na slobodu, nahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, uložil mu zákaz priblížiť sa k poškodenej.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici dňa 22.09.2021 rozhodol uznesením o zrušení uznesenia Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 30.08.2021 sp. zn. 10T/77/2020 a o prepustení z väzby žalobcu z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr.por.

14. Okresný súd Veľký Krtíš rozsudkom č.k. 10T/77/2020 zo dňa 21.02.2022 obžalovaného A. B. C. podľa § 285 písm. c) Tr.por – nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný, oslobodil spod obžaloby.

15. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp.zn. 3To/54/2022 zo dňa 08.03.2023 podľa § 319 Tr.por. odvolanie krajského prokurátora vo vzťahu k obžalovanému A. B. C. zamietol a vo vzťahu k obžalovanému H. E. zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

16. Žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že jediným priamym použiteľným dôkazom, ktorý obžalovaného A. B. C. usvedčoval bola výpoveď spoluobžalovaného H. E., ktorý sa v prípravnom konaní ku skutku priznal a v priebehu prípravného konania pri jeho výsluchoch či už ako svedka alebo

obvineného začal tvrdiť iné skutočnosti ohľadne účasti/neúčasti A. B. C. na skutku, kladeného im za vinu. Postupná zmena jeho výpovedí sa týkala predovšetkým ustálenia viny A. B. C. a teda spoluobžalovaný H. E. v tejto veci vôbec nevypovedal konzistentne. Jediným priamym usvedčujúcim dôkazom bola jeho výpoveď na pojednávaní dňa 14.12.2020, ktorú však sám následne rozporoval svojimi vyjadreniami, ktoré výrazným spôsobom spochybnili vinu A. B. C.. Pravdivosť výpovede v určitej miere spochybnilo aj doplnenie dokazovania výpoveďou svedka B. N. a správou Mestského úradu Veľký Krtíš. A preto prihliadnuc na zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného A. B. C. spod obžaloby oslobodil.

17. Žalobca písomnosťou zo dňa 26.05.2023 podal žiadosť na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

18. V právnej veci predbežného prerokovania nároku na náhradu škody bolo žalobcovi listom zo dňa 02.08.2023 oznámené, že jeho nárok nebude ani čiastočne uznaný a uspokojený.

19. Žalobca sa žalobou podanou na konajúci súd dňa 14.02.2024 domáhal voči žalovanej náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci, a to v rozsahu:
- nemajetková ujma – za nezákonné trestné stíhanie a väzbu vo výške 35.000,- Eur,
- náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 606,54 Eur,
- zákonné úroky z omeškania,
- trovy konania v rozsahu 100 %.

20. Žalobca v rámci výsluchu opísal priebeh jeho zadržania, ktorý sa odohral na ulici pred jeho domom v čase jeho odchodu do práce, videlo to veľa ľudí, on nechápal čo sa deje a až po stretnutí s advokátom mu bolo vysvetlené čo sa deje a to že mal vydierať súdnu exekútorku, ktorá voči nemu viedla dve exekúcie ohľadom výživného na jeho deti. Bolo prehľadané auto jeho otca, ktoré používal za účelom dohľadania kombinačiek. Následne bol vzatý do CPZ v Podbrezovej pričom „kukláči“ sa ku nemu správali dehonestujúco, potom bol prevezený na pojednávanie, kde súd rozhodoval o väzbe a následne bol prevezený do ÚVV v Žiline, kde mu boli znemožnené návštevy a aj kontakt s advokátom. V Žiline bol umiestnený z dôvodu karantény do cely sám na 3 týždne a potom bol ešte sám keď mal covid. Keď tam prišiel, nikto mu nič nevysvetlil, len niečo v skratke. Podmienky v celách, kde sa vykonával výkon väzby boli katastrofálne, v zime zima, sneh nafúkalo cez zatvorené okno, radiátor nekúril a v lete teplo. Na vychádzku v zime sa poriadne ísť ani nedalo, len ráno o 7mej keď je ešte veľká zima a vonku šero. Ohľadne stravy uviedol, že tá sa celkom dala. Ohľadne pošty uviedol, že tá bežne chodila tak po 2 až 6 týždňoch. Ohľadne svojho zdravotného stavu uviedol, že trpí Bechterevovým syndrómom – vápenatenie svalstva, ktorú mu diagnostikovali v roku 2006, v súčasnosti sa nachádza v jej 4tom štádiu a musí brať biologickú liečbu a to pichaním injekcie raz za mesiac. Akurát na ďalší týždeň ako bol vzatý do väzby mal ísť k lekárke na injekciu. Keď injekciu nedostanete nezomriete, ale máte veľké bolesti. Nakoľko však nemal zdravotnú kartu vo väzbe mu túto liečbu poskytli až po 4 mesiacoch. Ohľadne záložne, ktorú prevádzkoval uviedol, že pred vzatím do väzby začal zaúčať zamestnankyňu a nakoľko ona ešte nemala skúsenosti s tým, záložňa fungovala do konca roka 2020 a keď sa vrátil musela sa zrušiť úplne. Nakoľko mal po návrate z väzby dlžoby musel predať traktor, ktorý vlastnil. S deťmi mal pred vzatím do väzby celkom dobrý kontakt, počas výkonu väzby mu bolo odporučené, aby ich nekontaktoval, pretože vo veci aj oni vypovedali ako svedkovia. Pred vzatím do väzby až do teraz má priateľku. Po návrate z väzby sa zamestnal v zahraničí a keď je doma na Slovensku tak robí v lese.
Či sa týka financií, každý pomáhal ako sa dalo, priateľka mu platila byt a posielala na účet po 20- 30 Eur. Po prepustení z väzby dostal nejakých 180,- Eur.
Čo sa týka okolia, vníma, že ľudia majú voči nemu predsudky, pretože vedia, že bol vo väzbe ale nevedia že bol oslobodený, vnímajú len to, že ho brali policajti a to čo bolo v televízii.
Iné zdravotné problémy okrem Bechterevovej choroby nemá, ale vníma, že má problémy so spánkom, aj keď zaspí rýchlo, pretože je po manuálnej práci unavený, zo spánku sa strháva a má pocit krátkeho spania, u lekára s tým nebol.

21. Z vyjadrenia sestry žalobcu bolo zistené, že vzatie žalobcu do väzby spôsobilo ochladnutie vzťahov či už rodinných (širšia rodina), susedských. Jeho vzatie do väzby a aj jeho spôsob sa najviac dotklo rodičov, či už po psychickej, ale aj po finančnej stránke.

22. Z vyjadrenia priateľky žalobcu súd zistil, že táto veľmi ťažko toto obdobie znášala, ale boli súdržní so žalobcovou rodinou, riešili spolu praktické veci ako chod záložne, nutné platby, zdravotný stav žalobcu,

písala si s ním listy a keď to bolo možné kontaktovali sa telefonicky. Po prepustení z väzby si na ňom všimla, že ostal nedôverčivý, strháva za so spania, vykrikuje zo sna.

23. Z vyjadrenia matky žalobcu bolo zistené, že táto žije so žalobcom od prepustenia z väzby v spoločnej domácnosti, o jeho zadržaní sa dozvedela od žalobcovej zamestnankyne zo záložne a veľmi ťažko to niesla. Nemal so sebou lieky, hrozilo mu ochrnutie, tak sa snažili čo najskôr vybaviť, aby sa ku nemu lieky dostali, ale všetko trvalo dlho, listy mesiac až 5 týždňov. Keď už spolu telefonovali, tak s ním väčšinou hovoril otec, lebo ona stále plakala, ani na pojednávanie nešla, lebo by to nezvládla. Syn prišiel o robotu, o byt, o všetko, predsa len bolo to až 17 mesiacov, museli aj pôžičku zobrať, aby platili, či už výživné a rôzne veci, pri synovi po nehode nemohol byť a aj dnes sa hanbí na ulicu vyjsť, veľa ľudí sa s ich rodinou ani nerozpráva. Pred väzbou mal aj nejaké záľuby, teraz keď je doma len sedí a rozmýšľa, chodí len do roboty a späť.

24. Z vyjadrenia otca žalobcu bolo zistené, že vzťahy v rodine boli aj sú dobré, len to ich rodinu veľmi poznačilo, počas väzby znášali jeho výdavky zväčša z dôchodku. On s ním aj telefonoval kým bol žalobca vo väzbe, sťažoval sa na podmienky, že mu neumožnili lekára, on s okolím nekomunikoval, nebolo to príjemné.

25. Z vyjadrenia brata žalobcu vyplynulo, že v dôsledku väzby žalobca prišiel o záložňu, rodičia to znášali veľmi zle, on s ním aj niekoľkokrát hovoril a poznal na ňom, že je nešťastný, nespokojný. Snažili sa mu vybaviť lieky do väzby, pošta chodila veľmi dlho, počas väzby vznikli rôzne dlhy, ktoré ešte všetky nie sú vyrovnané, ale žalobca sa toto všetko snaží splatiť. Po návrate z väzby bolo na žalobcovi badať, že už nemá takú chuť do života ako predtým.

26. Takto zistený skutkový stav súd posúdil podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v znení planom v dobe, kedy došlo k nezákonným rozhodnutiam, t. j. v znení účinnom od 01.03.2019 do 30.06.2023.

27. K jednotlivým nárokom žalobcu uplatneným v tomto súdnom konaní spočívajúcim v domáhaní sa voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy súd uvádza, že čo do základu jedná sa o nároky oprávnené a odôvodnené. Čo sa samotnej právnej kvalifikácie týka, súd tieto nároky posudzuje ako nároky žalobcu vyplývajúce mu voči žalovanej z jej zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci.

28. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

29. Podľa § 8 ods. 5 písm. b) zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má ten, kto bol vzatý do väzby, ak bol oslobodený spod obžaloby.

30. Podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na
a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.
Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

31. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

32. Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

33. Predmetom tohto konania bol nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu a náklady spojené s uplatnením si pohľadávky uplatňované voči žalovanej v rozsahu:
- nemajetková ujma vo výške 9.000,- Eur za nezákonné trestné stíhanie v trvaní takmer 18 mesiacov,
- nemajetková ujma vo výške 34.000,- Eur za nezákonnú väzbu v trvaní od 22.04.2020 do 22.09.2021, t.j. 17 mesiacov, s poukazom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. sa žalobca domáha nemajetkovej ujmy len vo výške 35.000,- Eur,
- náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 606,54 Eur,
- zákonné úroky z omeškania,
- trovy konania v rozsahu 100 %.

34. Čo sa teda týka pasívnej vecnej legitimácie, má súd za to, že v danom prípade je splnená podmienka zodpovednostného subjektu, t.j. orgánu štátu (orgán činný v trestnom konaní a súd), ktorý vydal rozhodnutie (uznesenie o vzatí do väzby). K trestnému konaniu došlo prostredníctvom štátnej moci vykonávanej prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej, súdnej a je ju možné uplatňovať len v prípadoch, v medziach a spôsobmi, ktoré stanoví zákon. Preto žaloba smeruje proti Slovenskej republike, ktorá štátnu moc v Slovenskej republike reprezentuje. Slovenská republika zodpovedá za ujmu žalobcu v zastúpení ústredných orgánov štátnej správy. V § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. je uvedené, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom, pričom v mene štátu koná v súlade s ustanovením § 4 ods. 1 písm. f) dotknutého zákona práve Generálna prokuratúra SR. Z uvedených dôvodov je podľa názoru súdu daná v tomto konaní pasívna vecná legitimácia žalovanej.

35. Podanou žalobou sa žalobca domáha náhrady škody nemajetkovej, a to spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Zákon č. 514/2003 Z. z. v jeho ustanovení § 17 ods. 1 totiž v rámci spôsobu a rozsahu náhrady škody uvádza, že sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk (t.j. majetková škoda), pričom však v ustanovení odseku 2 uvádza, že v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (t.j. nemajetková škoda). Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší spôsob, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod.

36. Súd tu poukazuje na skutočnosť, že síce žalobca nepodal sťažnosť voči nezákonnému rozhodnutiu, uzneseniu o vzatí do väzby, avšak na splnenie podmienok na uloženie povinnosti žalovanej nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu táto skutočnosť nemá vplyv, nakoľko nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je podmienený povinnosťou podať proti rozhodnutiu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok (bližšie R 36/2020).

37. Žalobca nepodal riadny opravný prostriedok ani voči nezákonnému rozhodnutiu, uzneseniu o vznesení obvinenia, keď s poukazom na výklad Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého nemožno nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. v takomto prípade podmieniť podaním opravného prostriedku (sťažnosti) proti uzneseniu o vznesení obvinenia s odkazom na § 6 ods. 2 zákona č. 514/3003 Z.z., pretože tento výklad ide proti zmyslu a obsahu tohto zákona.

38. Ako bolo v konaní preukázané a nesporné, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 10T/77/2020 zo dňa 21.02.2022 bol žalobca ako obžalovaný spod obžaloby oslobodený a uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 3To/54/2022 zo dňa 08.03.2023 bolo odvolanie krajského prokurátora vo vzťahu k obžalovanému A. B. C. zamietnuté. Takýto nárok sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím - rozsudok NS ČR č. k. 1CZ/6/1990, NS SR č. k. 1Cdo/53/1993. Právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí. Oslobodenie spod obžaloby v tomto prípade znamená, že výsledky trestného konania ukazujú, že nebolo dokázané, že

skutok spáchal obžalovaný čo znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania o vznesení obvinenia.

39. Súd má taktiež v konaní za nesporné splnenie podmienok § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. keď tak, ako to vyplýva zo zisteného skutkového stavu veci, žalobca doručil na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky žiadosť na prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zo dňa 26.05.2023, a listom zo dňa 02.08.2023 mu bolo oznámené, že jeho nárok nebude ani čiastočne uznaný a uspokojený.

40. V súvislosti so žalobcom uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe sa súd čo do samotného základu tohto nároku zaoberal aj otázkou vylúčenia tzv. negatívnych podmienok upravených v ustanovení § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., keď právo na náhradu škody nevznikne, ak by si žalobca väzbu zavinil sám. Na tomto mieste súd v súvislosti s dôkaznou situáciou poznamenáva, že zavinenie väzby žalobcom nebolo preukázané a to práve s poukazom na rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš sp.zn. 10T/77/2020 zo dňa 21.02.2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 3To/54/2022 zo dňa 08.03.2023, ktorým bol A. B. C. spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že spáchal skutok ktorý mu bol kladený za vinu. Netreba opomenúť ani skutočnosť, že žalobca v každom štádiu trestného stíhania spolupracoval a už od počiatku tvrdil, že je nevinný.

41. Súd uvádza, že nárok na odškodnenie nemajetkovej ujmy žalobcu vznikol podľa zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý inštitút nemajetkovej ujmy síce pozná, samotné kritériá stanovenia jej konkrétnej výšky v čase účinnosti tohto zákona ku dňu vydania nezákonných rozhodnutí zákon v ustanovení § 17 neupravoval. Súd však pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy prihliadal predovšetkým jednak na povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody jeho väzbou, dĺžku vedenia trestného stíhania, ako aj na preukázané následky v osobnej sfére žalobcu. Súd má za to, že bez vznesenia obvinenia a na jeho základe vedeného trestného stíhania a vykonanej väzby, by žalobcovi nebola vznikla nemajetková ujma, keď práve tieto boli objektívne spôsobilé privodiť žalobcovi ujmu v rodinnom, sociálnom a profesijnom živote.

42. Výkon väzby je nepochybne vážnym zásahom do osobnej slobody jednotlivca a má negatívny vplyv na jeho osobný život. Zasahuje do súkromného života, cti a dobrej povesti zadržaného. Je spôsobilý okrem porušenia práva na osobnú slobodu obmedziť, či porušiť aj právo na rešpektovanie a ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Nemajetková ujma vyjadruje spravidla najmä náhradu za utrpený stres, pocity frustrácie, neistoty, nespravodlivosti, prípadné zdravotné problémy a pod. Súd určuje ich výšku na základe kritérií a spravodlivosti. Vychádza z intenzity závažnosti, rozsahu zverejnenia, dĺžky a trvania väzby.
43. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vychádzal súd z presvedčenia (podloženého logikou veci i dokazovaním vykonaným najmä výsluchom samotného žalobcu, ako aj svedkov, o pravdivosti výpovedí ktorých nemá dôvod pochybovať), že väzba trvajúca od 22.04.2020 do 22.09.2021 a trestné stíhanie trvajúce od 21.04.2020 do 08.03.2023 bezpochybne zasiahli negatívne do osobnostných práv žalobcu. Žalobca bol nepochybne v strese a neistote, hrozil mu vysoký trest a ako žalobca v rámci výsluchu uviedol, celé jeho zadržanie a trestné stíhanie boli pre neho a pre jeho rodinu veľmi traumatizujúce, a zanechalo stopy do teraz. Žalobca bol nútený zatvoriť záložňu, ktorú prevádzkoval, ľudia, ktorých poznal sa mu začali vyhýbať, prestal sa venovať záľubám, utiahol sa. Trestné stíhanie a obmedzenie slobody zasiahlo citeľne nielen žalobcu, ale aj celú jeho blízku rodinu a priateľku, ktorí síce pod tlakom týchto udalostí zostali súdržní, ale zasiahlo ich to po psychickej a aj finančnej stránke.

44. Podľa názoru súdu má žalobca právo na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko iné satisfakčné prostriedky (prepustenie z väzby a oslobodenie spod obžaloby) nie sú objektívne postačujúcim zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Pri hodnotení závažnosti vzniknutej ujmy s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k nim došlo, súd konštatuje, že samotné vzatie žalobcu do väzby, ktorú si žalobca nezavinil, predovšetkým s poukazom na jej dĺžku ako následku nezákonného rozhodnutia došlo k vážnemu poškodeniu žalobcu v súkromnom i pracovnom živote.

45. Výkonom väzby žalobcu v trvaní 17 mesiacov a trvaním trestného stíhania v rozsahu viac ako 34 mesiacov bolo nepochybne zasiahnuté do ústavných práv žalobcu, nakoľko jeho osobná sloboda bola v rámci trestného konania obmedzená a táto väzba nebola zákonná a trestné konanie, ktoré sa voči

nemu viedlo, bolo nedôvodné a zasiahlo do jeho osobnosti. Aj keď výkon väzby bol vykonaný v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi výkon väzby a trestné stíhanie bolo rovnako tak začaté a vedené zákonným spôsobom, uvedené nemá vplyv na nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy. V tomto konaní nie je ani úlohou súdu skúmať oprávnenosť obmedzenia osobnej slobody žalobcu a výkon väzby nad ním, otázkou zostáva pre občianskoprávne konanie zaoberať sa len výškou uplatneného nároku, a to teda vo vzťahu k výkonu väzby žalobcu a dĺžke trvania jeho trestného stíhania (bližšie Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. 08. 2010, sp. zn. 4MCdo/15/2009).

46. Hoci výšku náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou, nemôže však ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí priznanú výšku odôvodniť predovšetkým z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi, vzhľadom na jeho postavenie v rodine a spoločnosti a podobne (z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7 Cdo 145/2011 zo dňa 12.12.2012). Súd zastáva názor, že za situácie, keď v právnych predpisoch vzťahujúcich sa na prejednávanú vec neexistujú žiadne kritériá pre určenie náhrady nemajetkovej ujmy ani žiadna metodika výpočtu, ani žiadne bodové ohodnotenie, na základe ktorých by sa výška priznávanej náhrady súdom určila, je treba určiť túto výšku na základe zákona podľa voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť odôvodnená a musí mať svoj základ v zistenom skutkovom stave. Náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciu, nielen symbolickú. Na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká.

47. Určité hranice, v ktorých je možné sa pohybovať pri úvahe súdu o výške náhrady nemajetkovej ujmy, je možné vyvodiť zo súčasne platnej právnej úpravy, a to zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom v čase rozhodovania súdu, avšak ide výlučne len o vodítko k voľnej úvahe súdu. Pri posudzovaní výšky nemajetkovej ujmy súd uvádza, že pokiaľ ide o aktuálne platné ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., z tohto vyplýva, že výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na
(1) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
(2) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
(3) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
(4) závažnosť následkov, ktoré vznikli v spoločenskom uplatnení. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch však § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v aktuálne účinnom znení obmedzuje tým spôsobom, že výška nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Zavedenie limitu malo podľa úmyslu zákonodarcu zaviesť vzájomnú závislosť medzi odškodnením obetí násilných trestných činov a nemajetkovej ujmy podľa tohto zákona tak, že táto nemôže presiahnuť odškodňovanie obete násilného trestného činu, kde dochádza k poškodzovaniu života a zdravia, keď ľudský život je najvyššia hodnota, od ktorej sa odvodzujú ostatné. Maximálna suma odškodnenia poskytnutá podľa zákona o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi je 50-násobok minimálnej mzdy, čo aktuálne zodpovedá sume 35.000,- Eur (t.j. 700,- Eur x 50). Na margo vyššie uvedeného zákonného limitu súd považuje za potrebné uviesť, že nakoľko z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu konštruovaná ako objektívna zodpovednosť absolútna, ktorej sa štát nemôže zbaviť, nemožno ju preto ani zákonom vylúčiť.

48. Je však nesporné, že iba subjektívne prežívanie ako zásah do osobnosti žalobcu nemôže byť jediným kritériom určenia miery a intenzity zásahu, avšak objektivizácia následkov môže byť vykonaná v dokazovaní aj inak než posudzovaním toho, ako sa v dôsledku nezákonnej väzby a nezákonného dlhoročného trestného stíhania zmenil pohľad spoločnosti na obvineného žalobcu. Súd preto pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal aj z povahy trestnej veci, z dĺžky väzby, samotnej dĺžky vedeného trestného stíhania, a predovšetkým z dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby, pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy nesmie byť v rozpore so všeobecne vnímanou predstavou spravodlivosti.

49. Pokiaľ ide o žalobcu ako osobu poškodenú, tak aktuálne, t.j. v čase rozhodovania súdu je vek žalobcu 49 rokov, pričom v čase výkonu väzby a začatia jeho trestného stíhania bol žalobca vo veku 44 rokov, teda nepochybne v čase jeho produktívneho veku. Žalobca v tom čase pred jeho nástupom do väzby viedol riadny usporiadaný život. V čase vzatia do väzby bol síce rozvedený, avšak s deťmi sa stýkal, mal stabilné zamestnanie – podnikal, viedol záložňu, okrem toho si privyrábal prácou v lese. Mal priateľku a veľmi dobré rodinné vzťahy. Mal záľuby, ktorým sa venoval filatelistike, notafílii a numizmatike.

50. Pokiaľ ide o závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo, súd z vykonaného dokazovania posúdil tieto aspekty za dôvodne vyžadujúce náhradu vzniknutej ujmy. Závažnosť tejto ujmy bezpochybne súvisela so samotnou dĺžkou väzby – 17 mesiacov, a hoci napokon bolo trestné konanie po 34 mesiacoch skončené a to oslobodením žalobcu spod obžaloby, žalobca predovšetkým vzhľadom na celkovú dĺžku väzby, ale aj trestného stíhania nakoľko mu hrozil vysoký trest a všeobecný dešpekt, ktoré toto prinieslo vo vzťahu k jeho osobe zo strany okolia ako to vyplynulo aj zo svedeckých výpovedí, keď žalobca práve v dôsledku uvedených udalostí bol nútený zavrieť záložňu. Súd poznamenáva, že je nepochybné, že závažnosť ujmy spôsobenej výkonom nezákonnej väzby je daná už len tým, že obmedzením osobnej slobody dochádza nepochybne k prerušeniu akýchkoľvek dovtedajších kontaktov, či už rodinných, sociálnych alebo pracovných. Zo zatknutia bol žalobca a jeho najbližšia rodina v absolútnom šoku, nebol si vedomí žiadneho protiprávneho konania a po prepustení z výkonu väzby mal neustáli dojem, že je sledovaný a že kedykoľvek vyskáču „kukláči“, alebo že bude opäť zadržaný, obvinený a stíhaný za skutok, s ktorým nemá žiadnu spojitosť, jeho paranoidné pocity sú výraznejšie keď počuje policajnú sirénu, vidí policajné auto či samotných policajtov, má pocity apatie k akejkoľvek záujmovej činnosti, má problémy so spánkom.

51. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré mali vzniknúť žalobcovi v súkromnom živote, v tejto časti nepochybne výkon väzby a dĺžka trestného stíhania mali vplyv na rodinný život žalobcu, predovšetkým na vzťah s deťmi. Veľmi ťažko jeho vzatie do väzby niesla jeho najbližšia rodina.

52. Pokiaľ ide o závažnosť následkov, ktoré vznikli navrhovateľovi v spoločenskom resp. pracovnom uplatnení, tak tieto súd považoval za preukázané zo skutočnosti, že to bola práve väzba obvineného, ktorá mala v priamej príčinnej súvislosti za následok, že keď sa žalobca po prepustení z väzby vrátil zistil, že vedenie záložne už možné nebude a bol nútený ju zavrieť a nakoľko mal dlhy zamestnal sa v zahraničí.

53. Pokiaľ ide o následky v osobnostnej sfére žalobcu, tieto súd vyhodnotil ako primárne vyvolané vnútorným prežívaním výkonu väzby žalobcu, ktorá bola podľa názoru súdu obzvlášť dlhá, ako aj jeho vnútorným prežívaním obdobia celého trestného stíhania. Na tomto mieste je potrebné taktiež zmieniť, že zo samotného vyjadrenia žalobcu uskutočneného na pojednávaní konanom dňa 10.10.2024 nepochybne vyplynulo, že žalobca sa dodnes s jeho väzbou a trestným stíhaním vnútorne nevysporiadal a nezmieril, a to ani napriek oslobodeniu spod obžaloby.

54. Súd poukazom na vyššie uvedené priznal žalobcovi nemajetkovú ujmu spôsobenú väzbou, pričom vychádzal zo skutočnosti, že boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti, a to existencia rozhodnutia o väzbe, vykonanie väzby, oslobodenie spod obžaloby. V konaní zostala sporná výška priznanej nemajetkovej ujmy. Súd mal za to, že bol preukázaný jej vznik a príčinná súvislosť medzi väzbou a nemajetkovou ujmou. Trestné stíhanie sa ukázalo ako nedôvodné, a teda nedôvodná bola samotná väzba ako prostriedok vedúci k vyšetreniu trestnej činnosti a je potrebné vychádzať z toho, že nebyť samotného trestného stíhania nebol by žalobca podrobený povinnosti znášať jednotlivé procesné úkony vrátane výkonu samotnej väzby. Skutočnosť, že v čase začatia trestného stíhania sa väzba javila ako dôvodná, nemení nič na tom, že žalobca bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený a väzba tak bola nezákonná. Žalobca si v žalobe uplatnil nemajetkovú ujmu za 17 mesiacov väzby, za každý mesiac trvania väzby vo výške 2.000,- Eur. Súd považoval za primeranú sumu 1.500,- Eur za mesiac, a to aj po zohľadnení skutočnosti, za akých okolností bol žalobca vzatý do väzby (t.j. bez možnosti akéhokoľvek vysvetlenia, za prítomnosti mnohých prizerajúcich sa vo Veľkom Krtíši a uvedené bolo umocnené odvysielanou videoreportážou v KRIMI TV JOJ), následne bol umiestnený do cely predbežného zaistenia v Podbrezovej a následne bol premiestnený do ÚVV a ÚVTOS v Žiline na dobu až 17 mesiacov, pričom prvé 4 mesiace mu neboli ani podávané lieky, ktoré potreboval užívať v súvislosti so svojím ochorením Bechterevovou chorobou.

55. Súd pri určovaní nemajetkovej ujmy vychádzal z časových okolností väzby, t.j. z dĺžky jej trvania, čo bolo 17 mesiacov, najskôr dochádza k prvotnému šoku zo zatknutia, ide o najintenzívnejšie pociťované obdobie, v ktorom sú náhle narušené takmer všetky zložky každodenného života a následnou väzbou osoba prežíva skutočnosti takto zmeneného života oddelená od rodiny, pričom 17 mesiacov väzby je skutočne extrémne dlhá doba. Samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady na slobodu pohybu, právo na súkromie a výkon väzby sám o sebe spôsobí ujmu na základných právach

a slobodách, stres, neistotu, úzkosť. Zároveň súd prihliadol na podmienky vo väzbe, možnosť kontaktu s príbuznými a okolím vo veľmi obmedzenej miere, listy chodili po veľmi dlhom čase od odoslania a s tým súvisí porušenie práva na rodinný život. V danom prípade u žalobcu malo uvalenie väzby aj dopad na jeho profesijný život a povesť.

56. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je výlučne na posúdení súdu a súd je povinný prihliadnuť na okolnosti konkrétneho prípadu a závažnosť vzniknutej ujmy v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Výkonom väzby dochádza k výraznému obmedzeniu súkromného a rodinného života väzobne stíhanej osoby, k jej odčleneniu od najbližších a tým aj k neodvratnému zásahu do jeho citového a intímneho života. Pokiaľ súd priznal žalobcovi odškodnenie za 17 mesiacov väzby vo výške 25.500,- Eur čo je 1.500,- Eur za mesiac väzby, súd uvedené odškodnenie považoval za primerané vzhľadom na uvedené skutočnosti.

57. V zmysle Nálezu Ústavného súdu SR III.ÚS 754/2016-42 zo dňa 24.01.2017 nie je neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1000 Eur za mesiac jej trvania i s poukazom na rozsudok NS ČR č. k. 30Cdo/2357/2010 zo dňa 11. 01. 2012 uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk NS ČR zošit 4/2012 pod R 52/2012 a v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov. Súd vzhľadom na skutočnosť, že je potrebné vziať do úvahy pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie ako napríklad zákon č. 274/2017 Z.z., mal za to, že i v súlade s priznávaním odškodnenia vo výške 50-násobku minimálnej mzdy tak ako uviedol právny zástupca žalobcu by 50-násobok odškodnenia predstavoval sumu 35.000,- Eur. Súd priznal odškodnenie za 17 mesiacov väzby vo výške 25.500,- Eur, čo je mesiac väzby 1.500,- Eur. Súd mal za to, že ide o primeranú náhradu i s poukazom na uvedený zákon. Súd mal za to, že takáto suma je nie neadekvátna, ale primeraná i s poukazom na európsku judikatúru, napríklad rozsudok veľkého senátu ESĽP zo dňa 28. 05. 2002 vo veci Stafford proti Spojenému kráľovstvu, kde bola priznaná náhrada vo výške 30 Eur za deň, rozsudok Najvyššieho súdu SR č. k. RS 0037896 zo dňa 18. 03. 1975, rozpätie sadzby za deň obmedzenia osobnej slobody minimálne 20 Eur, maximálne 50 Eur, v Taliansku podľa talianskeho trestného poriadku sa upravuje náhrada za nezákonnú väzbu a výška odškodnenia nemôže presiahnuť sumu 516 456,90 Eur a v zásade sa aplikuje aritmetické pravidlo výška odškodnenia 235,83 Eur za deň väzby. Vo Fínsku sa vychádza z ustanovenia zákona o odškodňovaní zadržania nevinnej osoby a priemerná výška odškodnenia je 100 Eur za deň obmedzenia. Rumunské súdy vychádzajú z toho, že pevná výška odškodnenia nemôže byť stanovená zákonom ani judikatúrou, lebo strata slobody pôsobí na každého jednotlivca inak. Maďarské súdy vychádzajú zo všeobecných ustanovení občianskeho zákonníka, výška odškodnenia sa líši podľa individuálnych okolností konkrétneho prípadu a môže sa pohybovať od 1 000 forintov až do 1 000 000 forintov. Holandský trestný poriadok v Článku 89 a 90 upravuje právo žiadať náhradu škody v prípadoch neoprávneného zadržania, sudca sa pri výške orientuje podľa individuálnych okolností prípadu, čiastka odškodnenia sa pohybuje od 80 Eur do 105 Eur. V Slovinsku neexistujú presné pravidlá, ktoré by sudca mohol použiť pri určovaní výšky škody, ale výška sa odvíja od kritérií, miera zavinenia, miera fyzickej a psychickej ujmy, zásada proporcionality a spravodlivosti, pričom morálnou ujmou sa rozumie fyzické alebo psychické strádanie, ktoré je spôsobené v dôsledku protiprávneho konania. V Poľsku sa pri stanovení výšky odškodnenia prihliada k dĺžke zadržania a k jej dôsledkom. V Nórsku je bežná výška odškodnenia 1 500 nórskych korún za deň nezákonného zadržania po dobu prvých dvoch dní a 400 nórskych korún (1250 Kč za každý ďalší deň), (rozsudok NS ČR č. k. 30Cdo/2357/2010). Súd mal za to, že takto určená výška nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie, t.j. 1.500,- Eur za mesiac je v súlade s rozhodovacou činnosťou v iných štátoch EÚ.

58. Súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie v zmysle nezákonného rozhodnutia, ktoré u žalobcu trvalo spolu viac ako 34 mesiacov. Žalobca si uplatňoval za každý mesiac náhradu 500,- Eur. Súd priznal žalobcovi za mesiac trestného stíhania 300,- Eur, keď v takejto výške považoval náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú i zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti. Žalobcovi vznikla v dôsledku dlho trvajúcej neistoty ujma, na čo súd prihliadol. Súd mal za to, že sú naplnené ustanovenia § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Uvedený zásah bol v konaní preukázaný, výsluchom svedkov bol v konaní preukázaný zásah nielen do osobnostnej sféry žalobcu, ale aj čo sa týka jeho práce a rodinného života. Zároveň spoločenské vzťahy, ktoré boli narušené a sú v podstate narušené až dodnes. Žalobca v súčasnosti pracuje v zahraničí, aby mal zabezpečený príjem a mohol vyrovnať svoje dlhy. V dôsledku uvedených skutočností bolo zhoršený aj zdravotný stav žalobcu, a to predovšetkým psychický.

59. Súd mal za to, že pokiaľ určil nemajetkovú ujmu za dobu trestného stíhania, ktorá trvala 34 mesiacov za mesiac 300,- Eur predstavuje za deň sumu 10,- Eur, t.j. celkovo sumu vo výške 5.100,- Eur (za 17 mesiacov, pretože za 17 mesiacov mu bola priznaná nemajetková ujma za väzobné stíhanie), a mal za to, že vzhľadom na dĺžku trestného stíhania ide o primeranú sumu. V roku 2023 je minimálna mzda 700,- Eur a 50-násobok predstavuje sumu 35.000,- Eur, pričom trestné stíhanie trvalo od 21.04.2020 do 08.03.2023, čo je značná doba za ktorú sa žalobca musel vyrovnávať s dôsledkami trestného stíhania tak ako aj jeho rodina.

60. Poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd po právnom posúdení veci dospel k záveru, že v konaní bolo preukázané splnenie zákonných predpokladov zodpovednosti žalovanej za nemajetkovú ujmu žalobcu podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. Súd taktiež dospel k záveru, že vzhľadom na závažnosť zásahu do súkromia žalobcu samotné konštatovanie porušenia práva nie je pre neho dostatočným zadosťučinením, preto žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v celkovej výške 30.600,- Eur (§ 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pričom o jej samotnej výške súd rozhodol tak, ako je uvedené v I. výrokovej vete tohto rozhodnutia.

61. Návrh na náhradu nemajetkovej ujmy v prevyšujúcej časti súd zamietol, nakoľko priznanie náhrady vo väčšom rozsahu by nebolo primerané okolnostiam veci a v rozpore so základnými zásadami spravodlivosti. Súd totiž poukazuje aj na tú skutočnosť, že v prípadoch, ak náhrada nemajetkovej ujmy pozostalým za smrť ich blízkeho človeka spôsobená trestným činom býva obvykle na území Slovenskej republiky priznávaná vo výške od 20.000,- Eur do 50.000,- Eur, javí sa potom náhrada za nemajetkovú ujmu spôsobenú väzbou a vedeným trestným stíhaním, v žalobcom uplatnenej výške ako neprimerane vysoká. Súd preto návrh na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy II. výrokovou vetou v prevyšujúcej časti zamietol.

62. Súd zároveň rozhodol aj o tom, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 606,54 Eur, pričom tu súd poukazuje, že zákon č. 514/2003 Z.z. otázku úhrady nákladov spojených s predbežným prerokovaním nároku výslovne neupravuje, preto je potrebné v tomto smere subsidiárne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Z tohto hľadiska pre posúdenie nákladov spojených s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody prichádza do úvahy použitie ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Náklady, ktoré vzniknú žalobcovi v súvislosti s jej uplatnením preto tvoria príslušenstvo tejto pohľadávky. Právoplatnosťou rozsudku o oslobodení žalobcu spod obžaloby teda žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím. Z tohto dôvodu súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie sumy vo výške 606,54 Eur, pričom táto suma pozostáva z 1 úkonu právnej služby bez DPH vo výške 492,93 Eur + režijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. vo výške 12,52 Eur, spolu vo výške 505,45 Eur, s DPH vo výške 606,54 Eur, pričom žalobca si uplatnil svoj nárok na Generálnej prokuratúre SR písomným podaním označeným ako Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, čím mu v súlade s vyššie citovaným ustanovením vznikol nárok na náhradu trov predbežného prerokovania nároku ako príslušenstva pohľadávky a preto súd zaviazal žalovaného aj na zaplatenie vyššie uvedenej sumy.

63. Súd zároveň zaviazal žalovanú aj na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania zo sumy 30.600,- Eur vo výške 9,25% ročne od 08.08.2023 a to v spojení s ustanovením § 517 ods.2 Občianskeho zákonníka, § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., pričom čo sa týka výšky požadovaného úroku z omeškania súd vychádzal z požadovanej výšky tak, ako ho požadoval žalobca. Čo sa týka lehoty, od ktorej súd priznal zaplatenie zákonného úroku z omeškania, tak žalobca požadoval zaplatenie úroku z omeškania od 08.08.2023, čo je nasledujúci deň po doručení Oznámenia žalobcovi o neuspokojení jeho nároku v zmysle jeho žiadosti.

64. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 a ods. 2 a § 262 ods. 1CSP. Vzhľadom však na skutočnosť, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, súd v danom prípade postupoval tak, že vychádzal z výšky súdom priznanej nemajetkovej ujmy ako základu pre priznanie nároku žalobcu na náhradu trov konania v tejto časti, a to vzhľadom na procesný úspech žalobcu, ktorý mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti však nepredstavuje úspech žalovanej, ale je len dôsledkom úvahy súdu.

Poukazom na uvedené súd o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania z prisúdenej sumy v plnom rozsahu (III. výrok). O samotnej výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštneho predpisu.

Banská Bystrica, 7. novembra 2024